

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘICKÝ A KATASTRÁLNÍ

Pod sídlištěm 9/1800
182 11 Praha 8 – Kobylisy

V Praze dne 18.6.2007
Č.j.:3480/2007-11

Cestovní zpráva ze zahraniční služební cesty do Bulharska

1. Úvodní informace

a) Vysílající subjekt	Český úřad zeměměřický a katastrální
b) Termín a místo pracovní cesty	29. 5. – 1. 6. 2007, Sofia - Bulharsko
c) Přesné znění názvu akce	Jednání expertní skupiny pro katastr – EuroGeographics
d) Účastníci cesty	Ing. Jaroslav Bačina
e) Datum zpracování zprávy	18.6.2007
f) Cestovní zprávu schválil dne	..... předseda ČÚZK

2. Časový přehled pracovní cesty

- 29.5. odlet z letiště Praha Ruzyně v 11:30
přílet do Sofie v 14:25
- 30.5. 1. den jednání EuroGeographics, 8:30 – 12:30, 13:45 – 17:00
- 31.5. 2. den jednání EuroGeographics, 9:00 – 13:00, 14:15 – 16:45
- 1.6. odlet ze Sofie v 9:00, přílet do Prahy v 9:55

3. Program - projednávané otázky

Jednání EuroGeographics expertní skupiny pro katastr a pozemkovou knihu probíhalo ve dnech 30. – 31. května 2007 v Boyana Residence na okraji Sofie a účastnilo se ho 40 delegátů z 23 evropských zemí. Workshop byl organizován bulharskou Agenturou geodézie, kartografie a katastru. Tématem workshopu bylo zvyšování kvality a výkonnosti katastrů a pozemkových knih. Program jednání je uveden v technické dokumentaci této cestovní zprávy.

4. Průběh pracovní cesty – obsah zajímavých příspěvků; osoby, se kterými bylo jednáno

První den jednání 30.5.2007

Jednání bylo zahájeno **Kalinem Rogachevem** náměstkem bulharského ministra pro regionální rozvoj a veřejné práce, který ve svém úvodním vystoupení zdůraznil význam katastru pro společnost.

Účastníky workshopu přivítala **Bozena Lipej** (Slovinsko) a **Tsveten Boev**, výkonný ředitel bulharské Agenturou geodézie, kartografie a katastru.

Úvodní blok přednášek byl věnován rozsáhlé prezentaci bulharské Agenturou geodézie, kartografie a katastru. **Tsveten Boev** seznámil účastníky workshopu s aktivitami Bulharska v oblasti kartografie, topografie a katastru, a to především při zavádění digitálního katastru nemovitostí. Historie katastru se v Bulharsku datuje od roku 1908, kdy byl vydán první katastrální zákon, který definoval nemovitosti a umožnil zakládat pozemkové knihy. V roce 2000 byla zahájena reforma katastru spočívající v přijetí nového zákona o katastru a pozemkové knize a založení katastrální agentury (r. 2000) a agentury pozemkové knihy (r. 2004). Ve stadiu příprav je spuštění informačního systému katastru a pozemkové knihy, který by spojil databázi informací o nemovitostech s databází o právních vztazích a vlastnících.

V dalším bloku přednášek hledali Helge Onsrud, Nick Land a Berny Kersten odpověď na otázku, proč katastry a pozemkové knihy potřebují zvýšit výkonnost a zlepšit svoji kvalitu.

Helge Onsrud (Norsko) považuje za důležité zvyšovat kvalitu jak katastrálních produktů, tak i služeb. Hlavními znaky kvality produktů by měla být jejich správnost a úplnost, tedy informace by měly být k dispozici z celého území státu. Úplnost dat je podle něho důležitější než vysoká geodetická přesnost, která bývá často z důvodu vysoké finanční nákladnosti hlavní překážkou masivní konverze dat do digitální podoby. Katastrální mapu je třeba považovat za podpůrnou evidenci – přesnost podle něho potřebujeme především v terénu.

Kvalita služeb by měla být měřena spokojeností uživatelů, kteří by raději viděli v katastrálních agenturách poskytovatele služeb než pouhé sběrače informací a zapisovatele údajů. Samozřejmostí by měla být rychlost, transparentnost a nízké náklady těchto služeb. Důvěra v katastr bývá také založena na jednoduchých procedurách pro námitky a vyplacení odškodnění. Stát by měl garantovat správnost dat v pozemkových knihách, kdežto garance správnosti katastrálních map a s tím spojených údajů bývá problematická.

Hnacím motorem pro zavádění vyšší kvality jsou:

- snaha přizpůsobit se vývoji v privátním sektoru, v bankovníctví atd. (princip jednoho místa pro vyřízení požadavku, elektronické zasílání dokumentů, registrace v reálném čase, platby on-line),
- rozvíjející se trh s nemovitostmi (mezinárodní trh hypoték, zahraniční investoři, potřeba nových údajů o chráněných územích, životním prostředí a energetice).

K vyšší výkonnosti katastru mohou vést následující opatření:

- princip jednoho místa pro vyřízení požadavku, který souvisí se snahou spojovat katastry a pozemkové knihy v jednu instituci (v současné době již v polovině evropských států),
- zavedení jednoduchých standardizovaných registračních formulářů,
- fakturování poplatků až po registraci, elektronické platby,
- optimální spolupráce s privátním sektorem,
- minimalizace povinné účasti profesionálních agentů (např. notářů) při transakcích s nemovitostmi,
- užívání elektronických dokumentů, umožnění e-převodů nemovitostí,
- začlenění dat katastru a pozemkové knihy do národní infrastruktury prostorových dat.

Nick Land (EuroGeographics) zdůraznil rostoucí tlak na růst kvality a výkonnosti katastru a pozemkové knihy v Evropě. Objevují se noví klienti v privátním sektoru s novými požadavky, před katastrálními agenturami stojí nové úkoly vyplývající ze směrnice INSPIRE a Lisabonské agendy, politický tlak se snaží urychlit pozemkové úpravy. Agentury by se již nyní měly naučit předvídat nové požadavky uživatelů, umožnit přidat hodnotu ke svým službám a spolupracovat s ostatními veřejnými institucemi.

Berny Kersten (EuroGeographics) se ve svém vystoupení zaměřil na vliv směrnice INSPIRE na kvalitu katastru a pozemkové knihy. Především bude třeba modifikovat existující postupy a případně i datové struktury podle stanovených pravidel.

Berny Kersten zdůraznil význam 15. května, kdy vstoupila směrnice INSPIRE v platnost. K tomuto datu se budou v následujících letech vztahovat termíny plnění jednotlivých etap implementace této směrnice.

Poté byly předneseny následující příspěvky:

Jørgen Giversen (Dánsko) se zabýval problematikou použití normy kvality ISO 19100 v katastrálních agenturách. Norma by měla umožnit provázanost datových souborů, ochranu investic a splnění požadavků směrnice INSPIRE. EuroGeographics zpracoval *Směrnici pro implementaci normy ISO 19100 v národních mapovacích a katastrálních agenturách*, která by agenturám měla pomoci nastartovat proces implementace.

Se zvyšováním kvality dat je třeba paralelně aktualizovat i metadata a spolu s daty z nich vytvořit jeden integrovaný celek.

Za nejdůležitější znaky kvality katastru považuje Jørgen Giversen

- polohovou přesnost včetně vzájemného přizpůsobení starých a nových údajů,
- 100 % úplnost, logickou konzistenci a dočasnou platnost dat.

V následujících příspěvcích byly prezentovány zkušenosti několika katastrálních agentur se zvyšováním kvality dat a služeb.

Tuomas Lukkarinen (Finsko) seznámil účastníky workshopu se zkušenostmi Finska s řízením kvality - model EFQM (European Foundation for Quality Management).

Luigi Caraglio (Itálie) popsal strukturu a aktivity italské katastrální agentury.

Damir Pahic (Chorvatsko) informoval o zavádění jednotného informačního systému katastru a poskytování informací v Chorvatsku.

Gunnar Blixt (Švédsko) popsal projekt ALBIN, který zavedla katastrální agentura Lantmateriet pro zvýšení objemu poskytovaných dat z katastru. Projekt byl založen na zkvalitnění dat, snížení administrativních nákladů a výdajů na poskytování informací. Ke zvýšení kvality map byly použity transformace, georeferencování starých map, GPS měření, letecká fotogrammetrie a satelitní snímky. V registru nemovitostí jsou opravovány překlepy a jsou dohledávány nemovitosti, které buď chybí v katastrální mapě nebo v registru nemovitostí.

Rimantas Ramanauskas (Litva) prezentoval litevský katastr, ve kterém pouze digitální data uložená v centrální databázi registru nemovitostí vyjadřují právní stav.

José Simeón Rodríguez (ELRA prezident) podal přehled o různých systémech registrace nemovitostí v Evropě a jejich vztazích na národní legislativu.

Druhý den jednání 31.5.2007

Victor Grigorescu (Rumunsko) kromě obecného přehledu o rumunském katastru informoval o opatřeních vedoucích ke zkvalitnění katastru. Jedná se např. o

- bezplatný software pro zpracování standardizovaných výstupů soukromých geodetů, který umožňuje on-line přenášení dat,
- používání ortofotomap při identifikacích nemovitostí,
- probíhající digitalizace pozemkových knih v integrovaném systému katastru a pozemkových knih.

V nadcházejících letech se připravuje zavedení elektronického podpisu. Notářům a bankám bude umožněno přímo aktualizovat pozemkové knihy a zeměměřiči budou moci přímo aktualizovat katastrální mapy.

Rik Wouters (Holandsko) se ve svém příspěvku soustředil na porovnání centralizovaného a decentralizovaného způsobu řízení organizace. Centralizace řízení v roce 2006 přinesla v Holandsku snížení nákladů, vyšší efektivitu, jednotný systém kontroly a sjednocení nabídky produktů a služeb.

Jon Atkey (Anglie) informoval o zavádění elektronického převádění nemovitostí v Anglii a Walesu.

Amalia Velasco (Španělsko) se zaměřila na služby v poskytování dat ze španělského „virtuálního“ katastru. Po spojení 52 lokálních databází jsou data v centrální národní databázi aktualizována denně, přičemž za kvalitu dat odpovídají jednotlivá lokální pracoviště.

Julius Ernst (Rakousko) informoval o opatřeních, které ke zlepšení kvality dat a služeb přijala rakouská katastrální agentura BEV:

- zpřesňování polohy liniových a bodových prvků v katastrální mapě a kontrola topologie,
- homogenizace národní geodetické sítě,
- optimalizace procesů při správě katastru,
- zavedení systému řízení kvality,
- on-line přístup k informacím,
- uložení dat v centrální databázi,

- eliminace velkých posunů v digitálních katastrálních mapách porovnáním kresby s ortofotem,
- měření na identických bodech s následnou transformací do geo-referenčního systému.

Cílem je zavedení plně digitální komunikace mezi katastrem a pozemkovou knihou a poskytování nových produktů podle poptávky.

Margrét Hauksdóttir (Island) se po všeobecné informaci o islandském katastru zabývala konkrétními příklady zkvalitňování produktů a služeb na Islandu. Jedná se např. o

- evidování historie vlastnictví jednotlivých nemovitostí,
- zavedení automatické kalkulace registračních poplatků včetně vazby na aktuální směnné kurzy zahraničních měn pro stanovení výše poplatků,
- skenování dokumentů.

Attila Váczy (Maďarsko) informoval o cílech zaměřených především na elektronické poskytování informací. Na konci letošního roku bude celé území Maďarska pokryto digitální katastrální mapou.

Odpolední blok byl věnován diskusi u kulatého stolu, ve které jako první vystoupil **Helge Onsrud**. Připomněl hlavní zásady, které zmínil ve svém vystoupení předchozí den a dále se zabýval případným konfliktem mezi samofinancováním katastrálních agentur a zlepšováním služeb uživatelům, protože poplatky za poskytování informací nejsou vnímány všemi klienty kladně. Podporovat by se podle něho měly služby přidávající k datům katastru přidanou hodnotu. V nadcházejících letech vidí zdroje financování v registračních poplatcích, prodeji informací a certifikátů (např. soukromým agentům pro registrace převodů nemovitostí).

Bozena Lipej (Slovinsko) informovala o opatřeních, která byla přijata ve Slovinsku ke zkvalitnění dat.

Na workshopu byly deklarovány následující závěry:

- rozšiřuje se rozsah opatření vedoucích ke zvyšování kvality – kromě kvality dat se pozornost zaměřuje i na kvalitu procesů, produktů a služeb,
- kromě obecné dostupnosti dat na přepážkách katastrálních úřadů roste význam dálkového přístupu k digitálním datům,
- určující by pro katastrální agentury měly být požadavky klientů (mohou být zahrnuty přímo v legislativě nebo v politice agentury),
- kompletní přehled o kvalitě a výkonnostních aspektech mohou poskytnout instrumenty kvality, např. EFQM model, diagramy kvality, srovnávací testy,
- role katastrů se mění a posouvá od plnění jednoho legislativou daného úkolu k roli klíčového hráče na trhu s nemovitostmi,
- kromě pravidelných klientů se objevují noví zájemci o informace, např. elektrárenské a plynárenské společnosti.

V závěrečné řeči poděkovala Bozena Lipej bulharským kolegům za vzornou organizaci workshopu a pozvala všechny přítomné na výroční zasedání expertní skupiny pro katastr a pozemkovou knihu, které se uskuteční 7. – 9. listopadu 2007 v Nikosii na Kypru.

5. Technická dokumentace – příložit nebo odkaz, kde je k nalezení

- program jednání,
- seznam účastníků jednání,
- Závěrečná zpráva z workshopu,

- jednotlivé prezentace jsou k dispozici na webových stránkách EuroGeographics: <http://www.eurogeographics.org/eng/Summaryworkshop.htm>.

6. Závěr z cesty a doporučení k využití poznatků

Workshop nastínil nové trendy, které jsou v evropských katastrálních agenturách postupně zaváděny ke zvýšení kvality dat a služeb poskytovaných uživatelům. Z tohoto pohledu katastr nemovitostí České republiky nijak nezaostává. Základním problémem ale nadále zůstává dokončení digitalizace souboru geodetických informací katastru nemovitostí, což je nejenom úkol stanovený směrnicí INSPIRE, ale i klíčový předpoklad k poskytování všech základních dat katastru v elektronické podobě z území celé České republiky. Jak vyplynulo z několika prezentací i neformálních jednání na tomto workshopu, jednou z možností, jak financovat digitalizaci katastrálních map, je využití strukturálních fondů Evropské unie. Doporučuje se, aby ČÚZK tuto možnost zvážil.

Zpracoval: Ing. Jaroslav Bačina

Vyjádření vedoucího zaměstnance: